

## ФАРМАКОНАГЛЯД В БЕЗПЕЦІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОПРЕПАРАТІВ

- **Г.В. Зайченко**, д. мед. н., проф., зав. каф. фармакол.  
**Н.О. Горчакова**, д. мед. н., проф. каф. фармакол.  
**Н.В. Савченко**, к. мед. н., д. каф. фармакол.  
**Д.О. Козак**, аспір. каф. фармакол.
- *Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м.Київ*

**Актуальність.** Фітопрепарати, джерелом походження яких є народна медицина, широко застосовуються завдяки вищому профілю безпеки порівняно з синтетичними препаратами та більш широкому спектру їх дії. Разом з тим, як і решта лікарських засобів (далі – ЛЗ), вони мають підлягати регуляторним механізмам системи фармаконагляду.

**Метою** роботи було визначити роль фармаконагляду при дослідженні і впровадженні препаратів рослинного походження.

**Матеріали та методи дослідження** включали загальнонаукові теоретичні методи, зокрема бібліографічний, інформаційного синтезу та системного аналізу.

**Результати дослідження та їх обговорення.** За безпекою ЛЗ в Україні, в тому числі фітопрепаратів, стежить система фармаконагляду, яка дає достовірну оцінку як користі при застосуванні ЛЗ, так і виникненню та розумінню побічних реакцій, розробляє методи попередження небажаної дії ЛЗ та лікування.

Починаючи вивчати фармакологію на 3 курсі медичних та фармацевтичних факультетів, студенти одразу опановують основи фармаконагляду. Студенти повинні усвідомлювати особливо важливу роль регіональних відділень Державного експертного центру МОЗ України (далі – ДЕЦ), тому що саме вони забезпечують надходження спонтанних повідомлень про побічні реакції фітопрепаратів, здійснюють взаємозв'язок з департаментом фармаконагляду ДЕЦ та проводять консультативну медичну допомогу в разі визначення несприятливих впливів фітопрепаратів.

При оцінці співвідношення користь/ризик лікарі регіонального рівня окремо оцінюють користь і ризик рослинних препаратів, звертаючи увагу на їх вплив на життєво важливі органи і системи. Слід зазначити, що кількість і асортимент фітопрепаратів в Україні розширюється, тому необхідно впроваджувати експрес-методи визначення можливості їх негативного впливу на організм. В умовах воєнного стану застосування фітопрепаратів виправдане, але необхідно приділяти більшу увагу інструкціям щодо їх застосування і методам оцінки співвідношення ризик/користь.

**Висновок.** Для гармонізації призначення фітопрепаратів в Україні необхідно поширювати досвід впровадження фармаконагляду в закладах охорони здоров'я, Департаментах охорони здоров'я на всіх рівнях та на виробництві фітопрепаратів.

УДК 615.322-028.5 «364»

## **АВТОРСЬКА ФІТОТЕРАПІЯ ЗУБИЦЬКИХ ПРИ ТРИВОЖНО-ДЕПРЕСИВНИХ РОЗЛАДАХ ПІД ЧАС ВІЙНИ**

- **В.О. Зубицька**, Головний лікар медичного центру ТОВ «Фіто-Данімир», лікар-терапевт вищої категорії, лікар УДЗ діагностики 1 категорії.

Тривожно-депресивний розлад – це стан, при якому у пацієнта одночасно, в рівному ступені, присутні симптоми тривоги та депресії, однак окремо ці стани виражені не чітко.

Орієнтуючись на дані ВООЗ, більш ніж 300 мільйонів людей по всьому світу страждають на тривожно-депресивний розлад. Лікування його потребують люди різного віку, проте мало пацієнтів своєчасно звертаються до спеціалістів. В реакції людини на стресові ситуації виступають два стани – тривога та депресія. Їх поєднання зустрічається в проміжку від 23-87%

Тривожна депресія однаково зустрічається у чоловіків і жінок різного віку. Проте, за моїми спостереженнями, все ж таки більший відсоток жінок, що потерпають від тривожно-депресивного розладу, пов'язано це з гормональними змінами.

Різного роду стресові життєві обставини, розлучення, втрата соціальних статусів, а нині ще й війна, втрата житла, близьких людей, а також наявність психічних розладів в анамнезі – це фактори, які можуть спричинити тривожно-депресивний розлад.

Виділяють 3 стадії тривожно-депресивного розладу:

- на першій стадії спостерігається підвищена чутливість, роздратованість, незначна тривожність, швидка втомлюваність, безсоння;
- друга стадія – психосоматична – для якої характерні соматичні прояви – м'язовий біль, сексуальна дисфункція, головокружіння, прискорене серцебиття, болі в грудній клітині та животі. Окрім цього, з'являється відчуття тривоги;
- на третій стадії спостерігається загострення проявів перших двох стадій, відчуття тривоги збільшується, падає самооцінка, з'являється апатія, практично немає настрою.